

כריכות הציצית

נתיבי-עם י"א

השולחן ערוך, סימן י"א, מלמד כיצד לכרוך את חוטי הציצית. ההוראות הן לקחת את החוט הארוך מבין השמונה, הנחלקים לארבעה ארבעה, ובו כורכים "קצת כריכות" לאחר הקשירה הכפולה, "שתי פעמים זה על גבי זה". "וחוזר וכורך וכן יעשה עד שישלים לחמשה קשרים כפולים וארבעה אוירים ביניהם מלאים כריכות. "אין שעור לכריכות"! אבל, מוסיף מרן, נוהגים לכרוך באויר הראשון שבע (ז') כריכות ובשני ט' ובשלישי י"א וברביעי י"ג. על כך מעיר נתיבי-עם: המנהג עכשו בארץ ישראל כדברי האר"י ומהרש"ל, שבשני ח' ולא ט',

וסימנך – זמן חיינו יאריך יגדל; שבע כריכות לאחר הקשר הראשון ושמונה אחרי השני ואחד עשר אחרי השלישי ושלושה עשר אחרי הרביעי ומסיימים בקשר חמישי כפול.

ב"עלי הדס" מצא פשרה בין המנהגים השונים וציין כי הספרדים אמצו את הפשרה: המנהג הקדום לכרוך כ"ו בטלית קטן, ו"החדש" - ט"ל כריכות בטלית גדול, כדעת האר"י זצ"ל. הכ"ו כריכות הן כמובן אותיות הוי"ה והט"ל הם זמן חיינו יאריך יגדל. בספרים אחדים מציינים "רוב העולם נוהגים לכרוך כ"ו, כמנין אותיות הוי"ה". אלא שלאט לאט התפשטה הנהגת האר"י זצ"ל, כי ט"ל הוא חשבון הוי"ה (26) ועוד אחד (13), מבחינה היסטורית מצאו כי ט"ל הכריכות מקורן מאשכנז. את הפשרה הנהיג לראשונה בכף-החיים (הרב פאלאג'י) וכן מוכר הדבר בארצות צפון אפריקה.

במקום אחר הבאתי את הנסיון האישי שלנו, שעסקנו בייצור טליתות קטנים: תפירת הבוד, ניקוב הנקב במרחק של אינטש (באורך "קשר גודל") מן הדפנות ובכריכות הציציות כמנין כ"ו. כערכן המספרי של אותיות הוי"ה.

נתיבי עם בסימן ח, מורה על מספר הנהגות עם טלית קטן:

המנהג בירושלים לישון בטלית קטן, כסברת האר"י זצ"ל. "כיון שיש ספק אם יברך עליו בבקר, כדאי שכשמברך על טלית גדול יכוון לפטור גם את הטלית קטן".

"המנהג בין כל בני תורה, בארץ ישראל, להזהר שבין הטלית הגדול ובין הטלית הקטן, יהיו מצמר רחלים." המצאי בכל החנויות הוא שופע ועונה על הדרישה. יש בזה קיום מצווה מן התורה וראוי להקפיד, אף אם מחירן מעט יותר גבוה.

ברמז קל מעיר נתיבי עם כי יש להקפיד על לבישת בגדים, שלא יהיו בהם כנפות, המחייבות ציצית. נוהגים פשוט לעגל פינות, במלוא מובן המילה.

אהוד